

Naturskyddsföreningen
Huddinge

YTTRANDE

2025-03-02

Huddinge kommun
Plansektionen
Kommunalvägen 28
141 85 HUDDINGE

Ert dnr KS-2023/2462

plan@huddinge.se

Planprogram för gymnasieområdet i Sjödalen

Naturskyddsföreningen Huddinge vill härmed lämna synpunkter på förslaget till planprogram för gymnasieområdet i Sjödalen.

Våra utgångspunkter

Naturskyddsföreningens strävan i alla sammanhang är att slå vakt om vår natur och vår miljö. Vi arbetar långsiktigt med grund i vetenskap och fakta mot alla former av natur- och miljöförstöring samt mot negativ påverkan på vårt klimat.

Förslaget

Som vanligt citerar vi nedan de för föreningen relevanta avsnitten.

Ur programhandlingen

(Sid 4 av 38):

”I enlighet med uppdraget ska planprogrammet ange en långsiktig och hållbar inriktning och markanvändning för gymnasieområdet, som bidrar till att skapa tydliga förutsättningar för kommande detaljplaneläggning.

En undersökning om betydande miljöpåverkan har gjorts och genomförande av planprogrammet bedöms inte medföra betydande miljöpåverkan. En strategisk miljöbedömning, enligt 6 kap. 3 § miljöbalken och 4 kap. 34 § PBL har därför inte bedömts erforderlig.”

(Sid 16 av 38):

”Fyra mål för områdets utveckling har formulerats, där gymnasieområdet i framtiden ska vara:

- Varierat och välgestaltat
- Sammankopplat och tillgängligt
- Levande och aktivt
- Grönt och blått”

Vidare:

”Genom att befintlig kulle med sin naturkaraktär bevaras och nya gröna värden skapas, bland annat genom nyplanterade träd och utvecklade ekosystemtjänster, kan området, trots den förtätning som föreslås, fortsatt innehålla både ekologiska och rekreativa värden. Multifunktionella ytor skapas, som kan omhänderta både mindre och större volymer regnvatten. Med dessa lösningar kan området fortsatt vara robust mot framtidens förändrade klimat.”

(Sid 25 av 38):

”De nya funktionerna som föreslås i området, inte minst kopplat till funktionerna som är nödvändiga för den nya sim- och idrottshallen, innebär att en mängd träd däribland alléträd behöver tas ned. Det är av stor vikt att ersätta de gröna värdena som går förlorade, och att gröna samband stärks. Här får kullen vid Gymnasievägen en stor betydelse. Kullen ska fortsatt utgöra en rekreativ målpunkt, med närnatur och uppväxta träd.

Som kompensation för att träd tas ner i andra delar av området ska nedtagna äldre träd och annan död ved placeras på kullen som faunadepåer. Vid placering av ny belysning är det viktigt att välja armaturer som bidrar med ljus och trygghet till gångtrafikanter men som inte bidrar med onödiga ljusstörningar som riskerar att störa djurlivet.

Parken föreslås även breddas ut norr om kullen, mot Huddingegymnasiet. Genom att utforma ytan öppen och oprogrammerad kan det i någon mån kompensera för delar av den befintliga gränsytan som tas i anspråk av den nya sim- och idrottshallen.

Ett ekologiskt samband kan kopplas mellan områdets kulle och Kvarnberget, som finns på motsatt sida av Gymnasievägen. Kvarnberget är mer kuperat och svårtillgängligt, vilket gör det mer orört än programområdets närmatur. Genom att bevara och återplantera träd och annan plantering, särskilt mot Gymnasievägen och invid kullens södra sida, kan det ekologiska sambandet mellan de två kullarna stärkas. Vid nyplantering ska lokalt förekommande arter väljas.

Längs gator, stråk och spontanidrottsfunktioner runt om i området föreslås nya träd placeras. Då det inom området finns en tydlig tradition av träd planterade i rader föreslås gator och stråk ramas in av nya alléer där detta saknas.”

(Sid 26 av 38):

”Gång- och cykelvägen ramas in av trädalléer, och mellan gång- och cykelvägen och den nya bebyggelsen ges plats för ett nedsänkt skyfallsstråk. Detta innebär att den östra trädallén behöver ersättas med nya träd, som placeras på en lägre marknivå.

Inom bostadsområdet föreslås grönska integreras både inom kvartersmark och på gatumark. Då parkering föreslås under upphöjda gårdar ska bjälklagen där möjliggöra för planteringar och åtminstone mindre träd. Där parkering inte är nödvändig ska gårdarna utformas för större träd och mer omfattande hantering av dagvatten. Grönska bör även möjliggöras på tak och på fasader, som bidrar med ekosystemtjänster och kvalitéer för de boende. Längs bostädernas fasader, mot gatorna, bidrar förgårdsmark till dagvattenhantering och grönska.

Biologisk mångfald och ekosystemtjänster

Framtida klimatförändringar antas bland annat innebära ökade nederbörds mängder, ökat antal intensiva regn samt fler, kraftigare och längre värmeböljor. Klimatpåverkande utsläpp av växthusgaser är oundvikliga vid utveckling av ett område. Bland annat i syfte att minimera klimatpåverkan har vissa delar av området, såsom kullen vid Gymnasievägen, undantagits från exploatering för att minska behovet av masshantering.

Genom nyplanterade träd och annan växtlighet av lokalt förekommande arter kan spridningssamband stärkas och den biologiska mångfalden i området stärkas. Värdefulla, äldre träd som är nödvändiga att ta ner för att möjliggöra den föreslagna exploateringen ska placeras på kullen som faunadepåer. Insektshotell och blomsterplanteringar utmed stråk, på framtida parkmark och på nya bostadsgårdar gynnar särskilt insekter.

Åtgärder för ekologisk kompensation

Vid områdets omvandling påverkas gröna värden som i största möjliga mån ska kompenseras. Nedan listas lämpliga åtgärder för ett grönare gymnasieområde.

- Återplantering av träd. Återplantering av alléträd bör ske med inhemska lövträd som redan finns i området och helst av svensk proveniens. Mångfalden av trädarter ska också beaktas för att stödja den biologiska mångfalden.
- Gröna tak och väggar. För ökad luftrening och temperaturregulering kan gröna tak och väggar till viss del kompensera för att grönytor ianspråkta. Takträdgårdar kan bidra med rekreation och livsmedelsförsörjning.
- Hög kvalitet på grönytor. Grönområdena ska inte bara vara dekorativa utan även gynna ekologiska värden och den biologiska mångfalden. Val av arter ska väljas med omsorg, där exempelvis växter som hör hemma i det lokala ekosystemet gynnar den lokala faunan.
- Blomsterrika gräsytor och ängsväxter. Utmed gångvägar och alléer kan blommande ängsväxter planteras. För att optimera användningen av utrymmen kan vertikala och hängande trädgårdar skapas.
- Värdefull död ved sparas. Skyddsvärda och äldre träd som behöver tas ned sparas i närliggande naturmark som värdefull död ved. Träden bör läggas ut i så stora stycken som möjligt för att efterlikna naturligt fallande träd.”

(Sid 33 av 38):

”Grönt och blått

- Befintliga gröna värden bevaras i den mån det är möjligt. Trädtrader är skyddade med biotopskydd och kräver dispens för att tas ned.
- Kullen med dess uppväxta träd ska bevaras och omvandlas till allmän plats i form av park eller natur. På plana och tillgängliga delar längs stigen som löper runt kullen tillskapas inslag av natur- och rörelselek för fler vistelsevärden.
- Värdefull grönstruktur som påverkas negativt ska kompenseras med nya gröna värden.
- Traditionen av alléer utmed öppna ytor och stråk bibehålls genom att lövträd planteras i rader på platser där detta är lämpligt.
- Tillkommande grönytor ska vara av hög kvalitet, bidra till ekologiska värden och bättre förutsättningar för biologisk mångfald.
- Visuella och ekologiska kopplingar skapas mellan kullen inom programområdet och Kvarnberget genom nyplanterade träd och annan växtlighet närmast Gymnasievägen.
- Gårdar utformas med grönska och där bostadsgårdar inte byggs under med garage ska större träd bidra till varierade och gröna bostadsgårdar. För ökad grönska på kvartersmark kan grönytefaktor (GYF) med fördel användas.
- Dagvatten ska hanteras genom öppna och gröna dagvattenanläggningar, exempelvis på gårdar, förgårdsmark och gröna tak samt i växtbäddar och trädplanteringar i gaturummet. Andelen hårdgjorda ytor bör hållas nere.
- Skyfallsytor skapas genom nedsänkta ytor som används multifunktionellt, exempelvis som torg, park eller spontanidrott.”

(Sid 34 av 38):

”Ekologiska konsekvenser

Befintliga trädalléer, värdefulla träd samt den öppna gräsyten och annan vegetation kommer att påverkas eller tas i anspråk vid byggande av den nya hallen och bostadsområdet. Detta bedöms ha en negativ påverkan på de ekologiska värdena i området som är knutna till dessa strukturer, bland annat biologisk mångfald, födosökmöjligheter för fåglar och pollinatörer. Ekosystemtjänsterna klimatreglering, flödesreglering, vattenrening, bullerdämpning och luftrening kommer också att kraftigt minska till följd av planförslaget. Kompensationsåtgärder i form av nya planteringar, skyfallspark och andra vegetationsytor mildrar den negativa påverkan av planförslaget. Det är dock viktigt att påpeka att de nya gröna strukturerna inte kommer att uppnå samma ekologiska värden i närtid som befintlig grönstruktur har.”

(Sid 36 av 38)

”Hållbart byggande

Huddinge kommuns miljöprogram 2022–2025 anger det övergripande målet att bebyggelse ska ske på ett hållbart sätt med fokus på minskad klimatpåverkan och återbruk. Som stor beställare av bygg- och anläggningsentreprenader har kommunen och dess fastighetsbolag stora möjligheter att minska de klimatpåverkande utsläppen. Vid kommande försäljnings- och genomförandeskedan ska miljöprogrammet användas i syfte att minska klimatpåverkan. Det är av stor vikt att kommunen även strävar efter att privata aktörer visar hur de kan bygga i kommunen på ett hållbart sätt.

Viktiga åtgärder för att bidra till ett hållbart byggande är att ställa höga krav på aktörer, exempelvis vid markförsäljning av det kommande bostadsområdet. Här ska lägsta krav anges bland annat för miljömärkning och grönytefaktor (GYF) samt att kemikaliska produkter dokumenteras. En annan viktig åtgärd för att minska klimatpåverkan är att återbruka material. Möjligheter finns att återanvända exempelvis Huddingehallens tegel. Även kontorshusets tegel kan återbrukas efter att det har sanerats. Ytterligare åtgärder för att minimera klimatpåverkan inkluderar användning av trästomme och att välja andra hållbara material, samordnade transporter under produktionsskedet samt bygga bostäder med flexibla planlösningar, som möjliggör för långsiktigt hållbara bostäder som över tid kan anpassas efter föränderliga behov.”

Ur Inventering... (Ekologigruppen), Sammanfattning (sid 4 av 28):

”Inför uppförandet av Nya Huddingehallen planeras fällning av cirka 150 träd inom detaljplan Gymnasiet 4 varav ungefär hälften är alléträd. 27 träd är klassade som särskilt skyddsvärda (klass 1) eller skyddsvärda (klass 2). Den föreslagna detaljplanen bedöms medföra viss negativ effekt på biologiska mångfald och på ekosystemtjänster som exempelvis dagvattenhantering, temperaturreglering och pollinering. Ekologigruppen bedömer att det finns möjligheter till kompensationsåtgärder inom planområdet eller inom det angränsande planområdet Gymnasiet 5.

Återplantering av 100-125 träd ingår i detaljplaneförslaget. Utöver återplantering av de föreslagna 100-125 träden ger Ekologigruppen förslag på ytterligare åtgärder som rekommenderas som kompensation för de grönytor som tas i anspråk.”

Våra synpunkter

Citeringen känns omfattande men utgör en bråkdel av det för oss relevanta materialet. Aningen vanvördigt kan natur- och miljöaspekterna kokas ner till

- omfattande exploatering
- ett antal träd, inte minst alléträd, måste fällas
- områdets ekologiska värde kommer att försämrats
- ansträngningar planeras för att i viss mån kompensera för försämringen.

Från våra synpunkter är det förstas oerhört beklagligt att ekologin får betala en del av priset för exploateringen. Vi kan bara understryka vikten av att kommunens egna ambitioner liksom t ex Ekologigruppens förslag om kompensation m m tas på allvar och genomförs. Det övergripande målet om ”långsiktig och hållbar inriktning” blir i praktiken ofta vackra ord. Den kris för klimat, miljö och biologisk mångfald, som är ett faktum och som i längden hotar mänsklighetens nuvarande grundvillkor, MÅSTE i alla lägen tas på allvar.

Med detta sagt har Naturskyddsföreningen Huddinge utifrån sina värderingar i övrigt inga avgörande invändningar mot det föreslagna planprogrammet för Gymnasieområdet i Sjödalen.

/Styrelsen

Naturskyddsföreningen Huddinge